

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра соціології та політології

(Ф 03.02 – 110)

УЗГОДЖЕНО
Декан ФЛСК

[Signature]
Наталія ЛАДОГУБЕЦЬ
«07» 12 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

[Signature]
Анатолій ПОДУХІН
«09» 12 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Політичні засади національної безпеки»

Освітньо-професійна програма: «Політологія»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 052 «Політологія»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛК Ц	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	8	90 /3.0	12	24	-	54	-	-	Екзамен-8 с.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс: РБ-8-052/21 – 2.1.34

СМЯ НАУ РП 12.01.08–01–2022

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Політичні засади національної безпеки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 12.01.08-01-2022
		Стор. 2 із 13	

Робочу програму навчальної дисципліни «Політичні засади національної безпеки» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Політологія», навчальних та робочих навчальних планів №№ РБ-8-052/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 052 «Політологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

професор кафедри соціології та політології Т.В. Чупрій

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 052 «Політологія» та освітньо-професійною програмою «Політологія» - кафедри соціології та політології, протокол № 12 від «05» 09 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми І.І. Прокопчук

Завідувачка кафедри О.А. Хомерікі

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій (ФЛІСК), протокол № 10 від «05» 11 2022 р.

Голова НМРР

А.М. Кокарева

Рівень документа – 36

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Пояснювальна записка.....	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2 Результати навчання які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	6
2. Програма навчальної дисципліни.....	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	6
2.2. Модульне структурування та вимоги до модуля	6
2.3. Тематичний план	8
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни.....	9
3.1. Методи навчання.....	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.....	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Політичні засади національної безпеки» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 р., № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Політичні засади національної безпеки» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі соціальних та поведінкових наук.

Метою викладання дисципліни є ознайомити студентів з політичними засадами національної безпеки, суттю та принципами ключових безпекових політичних ідей в історії людської цивілізації, створити основи розуміння співвідношення національних інтересів та національних цінностей як підвалин національної безпеки, проаналізувати головні методологічні проблеми в сфері національної безпеки, навчити аналізувати тенденції та історичну обумовленість розвитку безпекових ідей в різні періоди розвитку суспільства..

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розгляд основних тенденцій розвитку національної безпеки;
- встановлення зв'язку між загрозами та викликами та змінами у політичній системі;
- дослідження причинно-наслідкових зв'язків зв'язку національної безпеки з забезпечення внутрішньополітичної та зовнішньополітичної стабільності держави.

1.2 Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.

Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

Мати навички професійної комунікації.

Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

Визначати національні пріоритети та національні інтереси України з урахуванням безпекової складової в умовах зовнішніх викликів та загроз.

Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології та безпекознавства, знати їх цінності та досягнення.

Вміти використовувати базовий категоріально-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.

Застосовувати навички та знання ведення політичних переговорів, враховуючи різноманітний контекст міжкультурних та міжетнічних відносин.

Визначати засоби й механізми реалізації інноваційних політичних ініціатив. Професійно виконувати політикоорганізаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці.

Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Підсумкові результати навчання: (далі ПРН)

ПРН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ПРН20. Професійно виконувати політико- організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці.

ПРН21. Виявляти природу внутрішньополітичних та міжнародних деструктивних факторів впливу на стійкість політичних систем.

ПРН22. Визначати національні пріоритети та національні інтереси України з урахуванням безпекової складової в умовах зовнішніх викликів та загроз і ризиків цивільній і військовій авіації.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна «Політичні засади національної безпеки»:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Політичні засади національної безпеки» студент повинен набути таких компетентностей:

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетенції (далі – ФК).

ФК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

ФК4. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

ФК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

ФК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

ФК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

ФК10. Уміння здійснювати діагностику соціальних наслідків розвитку соціально-політичних процесів та виявляти їх фактори.

ФК14. Здатність впроваджувати у практику інноваційні політичні рішення, оцінювати механізми та інструменти реалізації інноваційних ініціатив в галузі авіації.

ФК15. Здатність здійснювати політичний та експертний аналіз державної політики та її функцій в галузі авіації, авіаційної безпеки, обороноздатності держави та проведення оцінки загроз і ризиків цивільній авіації.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Політичні засади національної безпеки» базується на знаннях таких дисциплін «Порівняльна політологія», «Міжнародні відносини та світова політика» та взаємодоповнюють з дисципліною «Світовий політичний процес та геополітика».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме: **Модуль №1 «Політичні засади національної безпеки»**

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля Модуль № 1 «Політичні засади національної безпеки»»

Інтегровані вимоги модуля №1

Знати:

- предмет, методи, теоретичні основи національної безпеки
- сутнісні засади національних інтересів та національних цінностей;
- принципи аналізу наукових досліджень у сфері національної безпеки ;
- політичні цінності та політичну культуру, що лежать в основі національної безпеки .

Вміти:

- демонструвати знання спеціалізованої літератури із тематики національної безпеки;
- пояснювати критерії типології та основні характеристики сучасних інструментів досліджень у сфері національної безпеки;

Мати здатності до:

- дослідження впливу національної безпеки на сучасні політичні процеси;
- робити експертну оцінку загроз та викликів, що існують в українському суспільстві;
- виявлення причин функціонування різних типів політичних систем та політичних режимів, які мають різне розуміння національної безпеки.

Тема 1. Безпекознавство як розділ політології. Її виникнення та розвиток.

Об'єкт, предмет і зв'язок з іншими науками. Функції та методи. Безпекознавство як розділ політології.

Тема 2. Національна безпека, її характеристика Мета та зміст державної політики із забезпечення національної безпеки. Концептуальні засади забезпечення національної безпеки. Система та суб'єкти забезпечення національної безпеки. Нормативно-правове забезпечення національної безпеки України. Теоретичні напрями управління національною безпекою

Тема 3. Вплив національної безпеки на політичну систему суспільства

Поняття, зміст і призначення політичної системи суспільства. Сутність системи забезпечення національної безпеки. Мета, завдання і функції системи забезпечення національної безпеки. Принципи побудови та функціонування системи забезпечення національної безпеки. Сили та засоби забезпечення національної безпеки.

Тема 4. Загрози та виклики державам та регіонам в умовах глобалізації.

Сутнісні визначення загроз та викликів. Типологізація загроз та викликів. Сучасні процеси глобалізації. Глобальні проблеми сучасності. Ключові загрози та виклики в умовах глобалізації. Національна та міжнародна безпека в умовах глобалізації.

Тема 5. Національні інтереси, національні цінності, національні цілі

Національні інтереси та національні цінності. Пріоритетні напрями національних інтересів. Класифікація загроз національним інтересам держави. Технології державного реагування на загрози національній безпеці. Методи державного реагування на загрози національній безпеці. Технології врегулювання конфліктних ситуацій

Тема 6. Політична еліта і політичне лідерство як чинники забезпечення національної безпеки

Політичне лідерство та його роль у забезпеченні національної безпеки. Політичні ідеї у роботі Гаєтано Моска "Основи політичної науки"/"Пануючий клас". Політичні ідеї у роботі Вільфредо Парето "Трактат із загальної соціології". Політичні ідеї у роботі Роберта Міхельса "До соціології партійності в сучасній демократії". Політичні лідери в умовах кризових ситуацій.

Тема 7. Інформаційна безпека в умовах російської агресії Понятійно-категоріальний апарат інформаційної безпеки, основні характеристики. Методи забезпечення інформаційної безпеки. Структура системи забезпечення інформаційної безпеки та компетенція її складових. Категорійно-понятійна система інформаційної безпеки: інформація, інформаційні відносини, інформаційний суверенітет, інформаційний простір (національний): Характеристика загроз інформаційній безпеці системи державного управління та їх класифікація. Державна політика національної безпеки в інформаційній сфері.

Тема 8. Геополітична, зовнішньополітична безпека в умовах російської агресії.

Глобальні виклики та загрози національній безпеці держави. Поняття геополітичної безпеки. Україна як суб'єкт геополітики та сучасні загрози геополітичній безпеці. Система, пріоритетні напрями забезпечення геополітичної безпеки. Зовнішньополітична безпека держави. Мета та основні завдання зовнішньополітичної діяльності держави. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України. Напрями зовнішньополітичної діяльності. Інституційна спроможність.

2.3. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практичні	СРС
1	2	3	4	5	6
8 семестр					
Модуль №1 «Політичні засади національної безпеки»»					
1.1	Безпекознавство як розділ політології. Її виникнення та розвиток.	9	2	2	5
1.2	Національна безпека, її характеристика	9	2	2	5
1.3	Вплив національної безпеки на політичну систему суспільства	9	2	2	5
1.4	Загрози та виклики державам та регіонам в умовах глобалізації	9	2	2	5
1.5	Національні інтереси, національні цінності, національні цілі. (Частина 1)	7	-	2	5
1.6	Національні інтереси, національні цінності, національні цілі. (Частина 2)	7	-	2	5
1.7	Політична еліта і політичне лідерство як чинники забезпечення національної безпеки. (Частина 1)	9	2	2	5
1.8	Політична еліта і політичне лідерство як чинники забезпечення національної безпеки. (Частина 2)	7	-	2	5

1.9	Інформаційна безпека в умовах російської агресії. (Частина 1)	9	2	2	5
1.10	Інформаційна безпека в умовах російської агресії. (Частина 2)	7	-	2	5
1.11	Геополітична, зовнішньополітична безпека в в умовах російської агресії.	4	-	2	2
1.12	Модульна контрольна робота №1	4	-	2	2
Усього за модулем №1		90	12	24	54
Усього за навчальною дисципліною		90	12	24	54

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, практика-дискусія, метод мозкового штурму, робота в малих групах, метод конкретної ситуації (case-study), тестування.

3.2. Список рекомендованих джерел

Основні рекомендовані джерела

3.2.1. Національна безпека як пріоритет сучасного державотворення / В.П. Горбулін // Вісник Національної академії наук України. — 2017. — № 1. — С. 25-29.

3.2.2. Піча В.М. Політологія / В.М. Піча, Н.М. Хома // Навч. посібник. – Львів, 2019. – 341 с.

3.2.3. Стратегія національної безпеки України: затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року №392/2020

3.2.4. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 45, ст.403

3.2.5. Чупрій Л.В. Політика національної безпеки в гуманітарній сфері. К. НІСД, 2017. 386 с.

3.2.6. Горбулін В. П. Національна безпека України: фокус пріоритетів в умовах пандемії / В. П. Горбулін, Ю. Г. Даник // Вісник Національної академії наук України. - 2020. - № 5. - С. 3-18. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2020_5_

3.2.7. Горбулін В.П., Белов О.Ф., Литвиненко О.В. Національна безпека України. К.: КНЕУ, 2020. – 126 с.

3.2.8. О. О. Резнікова. Національна безпека // Енциклопедія Сучасної України : енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. Т. 22. URL: <https://esu.com.ua/article-71068> (дата перегляду: 07.12.2022)

Додаткові рекомендовані джерела

3.2. 9. Брегеда А. Ю. Основи політології: Навч. посібник / А.Ю. Брегеда. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 312 с.

3.2.10. Горлач М. І. Політологія: наука про політику: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Горлач М. І., М. І. Грибан, В. Г. Кремень — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 840 с.

3.2.11. Доктрина інформаційної безпеки України : затверджена Указом Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017

3.1.2. Воєнна доктрина України: затверджена Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555/2015

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1 Публікації розміщені на електронному ресурсі Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського - <http://nbuv.gov.ua/>

3.3.2. Інформаційно-аналітичні ресурси Науково-технічної бібліотеки Національного авіаційного університету - <http://www.lib.nau.edu.ua/main/>

3.3.3. Інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого - <https://nlu.org.ua/>

3.3.4. Видання Oxford Journal Academics - <https://academic.oup.com/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕН-ТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

8 семестр		
Модуль №1		Мах. кількість балів
Вид навчальної роботи	Мах. кількість балів	
Написання есе (1 × 10 балів)	10	
Відповідь на практичному занятті (10 × 5 балів)	50	
Виконання домашнього завдання (1 x 8 балів)	8	
<i>Для допуску до виконання МКР №1 студент має набрати не менше</i>	36	
Виконання модульної контрольної роботи №1	12	
Усього за модулем №1	80	
Семестровий диференційований залік		20
Усього за 8 семестр		100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховують студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: *92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е* тощо.

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	09.12.22	Редоренко Р. А.	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Головченко Н.О.	09.02.23	<i>[Signature]</i>	Дієво ревізує

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

Додаток 3

**Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)**

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14		15
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38		39
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		51
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		63
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74		75
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86		87
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 4

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)